XXII. évfolyam. Veszprém. 1914. január 4. 1. szám.

VESZPRÉMI HIRLAP

POLITIKAI HETILAP.

AZ EGYHÁZMEGYEI IRODA HIVATALOS KÖZLÖNYE ÉS EGYHÁZMEGYEI HIVATALOS TANÜGYI KÖZLÖNY.

Megjelenik minden vasárnap.
Előfizetési ár: Egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. (Tanítóknak egy évre 8 kor.) Egyes szám ára 24 fillér.
Hirdetések ára: Egész oldal 32 kor., féloldal 16 kor. stb.

Felelős szerkesztő:
Boss József dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Veszprém, Egyházmegyei Nyomda. (Telefon: 61.)
Előfizetéseket elfogad és hirdetéseket felvesz: a kiadóhivatal.
A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők.

Rovás. Vannak az emberi életben bizonyos felfogások, meggyőződések, melyeket a társadalmi konvenciók, a jó ízlés parancsára bántani, gúny tárgyává tenni, pláne sértegetni nem szokás vagy legalább is nem illik. Ilyen meggyőződés elsősorban a vallás, mely az ember legszentebb érzésein, az erkölcsön, a hiten alapszik, magasztos, nagyszerű valami s éppen ezért feltétlen tiszteletet követel. — Ezt manapság minden társadalmi életet élő ember tudja, akceptálja, s csak mi, veszprémiek vagyunk annyira transcendentális lények vagy kulturálatlan emberek, hogy akad közöttünk, ámbár egy is, ki az emberiség nagy többségének hitvallása által legnagyobbá emelt ünnepen nyomtatásban, ujságban a nagyközönség előtt káromkodik, az Istenember szenvedéseit gyatra szellemesség gúnyoros tárgyává téve. Szomoru kulturkép, hű fotografia!

Leng a zászló.

Kibontottuk a lelkesedés hevével és bekövetkezett az, amit alig-alig mertünk hinni: harcba indult zászlónk alatt Veszprém város választóközönségének nagy többsége, s a kibontott zászlót jóformán teljes győzelem jeléül kitüztük a városházára!

Nem az a mi győzelmünk, hogy jelöltjeink a város képviselőivé lettek, hanem a választóközönség velünk együttérzése, az eddigi rezsim hibáinak, tévedéseinek elismerése és különösen az, hogy igen sokan csatlakoztak hozzánk olyanok, kik az eddigi többség hatása alól szabadulni igyekeztek és ez most már sikerülvén, az egész polgárság érdekében dolgozni, alkotni tudunk.

Nem azért győztünk, mert küzdöttünk a győzelemért, hiszen az ellentábor is harcolt és pedig a kezében levő hatalom minden megengedett fegyverével! Azért győztünk, mert mellettünk, velünk volt és van az igazság!

Az az igazság, hogy a közélet nem lehet személyes harcok szintere, a köz nincs személyek tetszésével vagy nem tetszésével összefüggésben. Az az igazság, hogy személyes hatalmi törekvések nem férnek meg a közélet rendjével és csak ideig-óráig tudnak érvényesülni! És az az igazság, melyet kifejtett elveink tartalmaznak.

Győztünk személyi harcok nélkül és ugyanigy fogunk dolgozni! Senkit sem támadunk, de mindenkit támogatunk, ki önzetlenül dolgozik e város javáért. Az igazán jót, bárhonnan is jön, mindenkor felkarolnjuk, de jónak csak azt ismerjük el, mit alapos vizsgálat ilyennek bizonyít. Épen a közelmult mutatott elég példát, hogy valamely tetszetősnek látszott jelszó, kellő megfontolás nélkül határozatokat produkált s az eredmény inkább káros volt.

Az igazán önzetlen munka korszaka most következik el. Aki az egyéni érdek teljes kizárásával, a tiszta közjóért velünk akar munkálkodni, sorainkban szivesen látjuk.

Programmunk: az okos takarékosság, a meglevő intézmények fejlesztése, ujak teremtése, utcarendezés az egész városban, tehát nemcsak a Rákóci-téren és környékén, társadalmi mozgalom és hatósági intézkedés az élelmiszeruzsora ellen.

Független ferfiak lelkéből fakadt gondolat teremtette meg mozgalmunkat. Sorainkban küzdött e városnak mindenféle felekezetű *szabad polgára* és köztünk szinte testületileg azok, kiket elkedvetlenitésük végett ellenfeleink hatalmi érdekből, elfogultsággal szoktak vádolni. Beigazolódott ujra, hogy méltatlanul!

Nekünk az egyház előkelőségeinek szellemi erejére, támogatására e város érdekében nélkülözhetlen szükségünk van. Nélküle vajmi keveset tehetünk, ha pedig ellene cselekszünk, vétkezünk a város érdekei ellen. De szükségünk van minden polgár erejére, működésére! A közélet és társadalomban sehol sem oly gyönyörű a felekezetek harmóniája, mint Veszprémben.

Szabad, hatalomtól független polgárok, itt a szervezkedés órája! Alakuljunk a város érdekében a *szabad polgárok pártjává!*

Nem voltam hazug.

Jaj Istenem, még azt mondják nekem,
Hogy hazug volt eddig a költészetem.
Verstikéimnek minden sora frázis,
E sivatagban alig van oázis.
Megborzong lelkem a kegyetlen, szóra,
Nem vártam ilyen zordon számadóra.

Szerettem és szeretek lángolón,
Örömmel csüngök kedvesen, a jón.
Ha édes lelkek mézét ízlelém,
Csilloghatott a nagy világ felém.
Amig bolyongtam elhagyottan, árván:
Mindig a kedves lelkeket sóvárgám.

Mint a szerdfi égő szerelem,
Gyermeki érzés forrott lelkemen.
Testvérekért hordoztam epedést,
Szép életutra nyitni meg a rést.
A boldogságom derűjét, sugárát
Megosztani, de okosan az áldást.

Szeretek most is, érdemek szerint
Szivem a bűsra részvevőn tekint.
Legszebb reményeim romhalmazán
Még gyermek vagyok most is igazán.
Nem én tevém, hogy zord lelkem világa,
Hogy enyém a magam és sokaknak átka.

Higyjétek el, hogy hiven szereték
S érzélmem tiszta volt, akár az ég.
Ha viszonzást, megértést nem talál,
Szerető szivre ront a sorsviszály.
Méltán lehet a sirkövemre irva:
Szeretet hőse, szeretet martirja.

PAKSY GÁSPÁR.

Az aviatikus.

— Maurice de la Fuye. — 4

Nagy tömeg tolongott az issy-i aérodrom környékén. A korareggeli óra ellenére a nyüzsgő szintelen felfelelőltők között világos női öltözékeket lehetett látni; férfiak és nők látni akarták az aviatikusok indulását s ezért majdnem oly korán keltek, mint katonák a hadgyakorlatokon.

Néha egy-egy motor, melyet valamelyik pilóta felülvizsgált, füstsiketítően és komoran mozogni kezdett, ami nem igen illett a vászonszárnyu szitakötők elegáns voltához.

Katonaság tartotta féken nagy nehezen a közönséget, mely minden pillanatban be akart törni az aerodromba. Sőt tiltakozások voltak hallhatók, mikor valaki, tiszt vagy mérnök, jegyet mutatott elő, átment a csapatok vonalán és az indulni készülő gépek felé tartott.

André de Bruville-nek negyediknek kellett indulnia hét óra tizenhat perckor. Vizálló ruhájába szorítva, melyet képletesen a sofőr esernyőjének nevezett, a sapkájára feltolt szemüveggel, ő is motorát vizsgálta. Néhány rossz előjelnek vehető hiány egy pillanatra nyugtalanitotta. Kicserélte gyertyáit, aztán egy elégségesnek látszó kisérlet után leült monoplánja mellé és várta a pillanatot, mikor fel kell szállnia a levegőbe.

E próba előtt, melyet boldogságára nézve döntőnek vélt, nagyon nyugodt volt. Vidám jóreggelt kivánt levegő fiának, aki sürgősen és ragyogva ment el mellette. Már hét óra!... Még egy perc és elkezdik adnak az indulásra. André fölkelt, hogy lássa versenytársa indulását. Ekkor könnyű erőtlenséget érzett a karján. Aline állt előtte.

Nyugodtan, majdnem vidámán mentegette magát, hogy nem fedezte őt fel, mert a sapkája nagyon nehezen oldható szijakkal van megerősitve. De a fiatal leány nem nevetett. Halk, szakgatott és szokatlan hangon mondá:

— André, mindenáron el akartam jönni ma reggel, s reszkettem, hogy későn érkezem. Beszélnem kell önnel. Bocsásson meg, nagy bünt követtem el ön iránt.

S mivel a fatal ember csodálkozó mozdulatot tett, folytatá:

— Oh! ön bizonyára megért engem, ön miattam van *itt*. Régóta tudom... végtére is ismerem iránt táplált érzelmeit, s hogy nekem tessék, ama bálí beszélgetésünk után pilótává lett. Ez eleinte tetszett, hizelgett nekem, sőt megvallom büszkévé tett. Gonosz örömet éreztem azon, hogy önt gyötörjem, csakhogy megmutassam hatalmamat ön felett. De mikor megkapta oklevelét és veszedelmesebb kisérletekre vállalkozott, lelkifurdalásokat éreztem; azt mondtam magamban, hogy önszeretetből oly utra tereltem önt, melyet nem egészen önszántából választott, s hogy felelős vagyok az ön életéért. De mikor bejelentette nekem, hogy részt szándékozik venni ezen a versenyen, büszkeségem maradványa megakadályozott abban, hogy ön visszatartsam. Csak tegnap este láttam egész világosan lelkemben. Talán ismeri ön Jaques de L... aviatikust, aki két hónapja részt vett a *Massif Central* repülésén? Igen, nohát ő szerelemből feleségül vette egyik gyermekkori barátnőmet, s mivel egyikőknek sem volt vagyona, beállt aviatikusnak abban a reményben, hogy nagyon hamar sok pénzt keres. Tegnap este azt olvastam egy ujságban a legujabb hirek között, hogy a rheims-i aérodromban leesett és szörnyet halt. Ez rám nézve kinyilatkoztatás volt. Beláttam őrültségemet. Mikor ezt még semmisem

Leng a kibontott zászló, szimboluma a becsületes munkának, a város iránt való szeretetünknek.

Az a törekvésünk, hogy az a vigan lengő zászló szimboluma legyen e város lüktető életének, fejlődésének, haladásának és minden veszprémi polgár a közjóért élő szive verésének!

Ugy legyen! *Igazmondó.*

HIVATALOS RÉSZ.

Nyugdijazás. *Mórocz* Antal lovászpatonai lelkész 1914. évi január hó 1-étől számitva a Szent Domonkosról nevezett egyházmegyei nyugdijintezet nyugdijasai közé felvétetett.

Kérelem. Tisztelettel kérjük a Veszprém-egyházmegye főtiszt. esperes urait, hogy esperesi tiszteletdijukról az 1913. évre kiállitott nyugtaikat alulirt cimre azonnal beküldeni sziveskedjenek. *Püspöki jószágkormányzóság.*

Pályázat. *Kisgyalán* (Somogym.) r. k. fiók-hitközség a lemondás folytán megüresedett kántortanitói állomásra pályázatot hirdet. Jövődelmei: szép lakás 885 □-öl kerttel; 1000 kor. készpénz; 2 kat. hold 494 □-öl föld; legeltetési jog s a stóla. Az uradalomtól, gróf Festetich Kálmán ő méltóságának évi ajándéka 200 kor., amely azonban az örökösre nem kötelező s igy a fizetésbe nem számitható. Kötelességei a dijlevélben. A pályázni óhajtó okleveles férfitanitók kellően felszerelt kérvényeiket *január 20-ig* küldjék a *göllei* plébánia cimére. Személyes megjelenés megkivántatik. Választás *január 21-én* délelőtt 11 órakor *Kisgyalánban*, próbával egybekötve. Az utolsó vasuti állomás *Bal?*.

Pályázat. A *bakonyszentlászlói* r. kath. elemi iskolánál megüresedett másodtanitói állásra január 14-ig, mint a választás határnapjáig pályázat hirdettetik. Javadalma: 1000 K államsegély. A hitközségtől 200 K tanitói fizetés, 240 K lakbér, 20 K fajárandóság. Kötelessége: az I. és II. osztályt önállóan, az ismétlőiskolát pedig a kántortanitóval felváltva tanitani. Növendékeit hétköznapokon is templomba vezetni, a körmenetekre pedig az öszszes növendékeket kisérni és reájuk felügyelni. A „Gondviselés" nyugdijintézetének tagja lenni. Csak nőtanitók pályázhatnak. Személyes megjelenés előnyös. A kérvények *Lendvay* Béla plébános cimére Bakonyszentlászlóra (Veszprémmegye) küldendők.

Képviselőválasztás.

(+) Veszprém város polgársága dec. 30-án városi képviselőket választott. Azelőtt az ilyféle mozgalom csendben, szinte észrevétlen történt, ma azonban az egész város közérdeklődése kisérte. Ellenzéke akadt ugyanis a többségi városi pártnak, mely az utóbbi évek alatt a hatalom háboritatlan birtoklásában intézte a város ügyeit. Bizonyára önzetlen törekvéssel, nemes, jó szándékkal, de semmi esetre sem csalatkozhatlanul. Az eredmény itt is, ott is szinte kiáltozott a tárgyilagos kritikáért, amely azonban, ha elhangzott is, csak kiáltó szó maradt. Azaz, dehogy is maradt! Kihatott a szük tanácsterem falai közül s a polgárság közömbösségéhez ütődve keltett visszhangot. S a visszhangzó szó felébresztett, lelkesitett, tömöritett s megalkotta a pártrendszer ellen küzdő polgárok társaságát. A párton kivül álló polgárok zászlót bontottak. Nem egyébért, csak a város javáért. Nem másért, mint egyedül a városügyek együttes, békés, megnyugvást keltő elintézéséért. Csak azért, hogy a közgyülési teremben ne egyéni vagy párt-akarat, hanem cselekvés- és szólásszabadság, szabad meggyőződés szelleme uralkodjék s ne kisérje helyeslő bólintás, avagy rosszaló fejrázás a szavazatokat. Semmi másért, minthogy az ellenzéki felszólalások kigunyolásának, lekicsinylésének s a jogosulatlan prepotenciák gőgös terpeszkedésének gátat vessenek.

S a „zászlóbontók" nem csalódtak reményükben, nem csalódtak a választók nyilt, bátor szinvallásába vetett hitükben. Veszprém város polgársága minden elismerésre méltó. Az első férfias hivó szóra sorakozott bálványdöntőnek. Sorakozott, hogy bátor magatartásával, szinvallásával megtörje azt az idők folyamán szinte valósággá erősödött feltevést, hogy városunk a haladás, a fejlődés kápráztos jelszavaitól elbüvölve, a szerelmes sziv megnyugtató gyönyörüségével pihen az eddig való uralom ölelő karjai között. Sorakozott, hogy megmutassa unottságát az áldatlan, csúf személyi harcok miatt, amelyek ezt a rendszert — melynek gyárában a megtorlásnak nem egy fegyverét kovácsolták — megingatták s ma már erősen meggyengitették. Sorakozott vággyal, lelkesedéssel, törekvéssel békésebb, összhangzatosabb társadalmi élet megteremtése, az ellentétek kiegyenlitése s a polgároknak egymást megértőbb, tisztelőbb s elnézőbb lelkivilágának megalkotása végett.

Ez a szép szándék toborzotta a pártonkivüliek csoportját s segitette nagy diadalra a kibontott zászlót. Ez a szép szándék és feltevés igazán megérdemli, hogy mindenfele megértsék s tiszteletben tartsák. Azok is, akik a diadal örömei között kovácsolják a jövő terveit s azok is, akik azt hiszik, hogy csak vesztettek, de le nem győzettek s talán a visszatorlás keserü gondolataiból emelnek bástyát ellentállásra. Ha ebből a győzelemből nem elbizottság, hanem a kötelességek egész sorozata bontakozik ki s ha a vesztesek részéről nem az előbbi személyeskedésnek s nem uj visszatorlásnak szándéka, hanem a viszonyokba, a levonható tanulságokba való belenyugvás s az a törekvés tárul amazok elé, hogy a város szeretetében ne árverezzünk egyik a másikra: akkor sohase személyek, sohase pártok, hanem közérdeket szolgáló eszmék, elvek, gondolatok jutnak előtérbe s ezek hasznosabb, értékesebb voltának higgadt keresése, megfontolása, összevetése, kiválasztása s gyakorlati alkalmazása képezendi a városi polgárok, városi képviselők együttes s ha bár elvileg nem egységes, de céljában s egymás tiszteletében, becsületében mindenesetre összhangzatos munkájának igazi célját!...

•

A választási mozgalom legnagyobb közérdeklődést keltett az I. és III. kerületben. Amott a pártonkivüliek két vezető embere, *Reé* Jenő s dr. *Sándorfi* Kázmér szerepelt három közös jelölttel együtt a szavazólapon, a III. kerületben pedig a pártonkivülieknek s a városi pártnak 7—7 teljesen külön jelöltje állott szemben rendes képviselőtestületi tagságra. Mindkét kerületben győztek a pártonkivüliek jelöltjei nemcsak a rendes, hanem a póttagságra is! A III. kerületben csak *Weisz M.* Ignác jutott be a városi pártból.

A II. kerületben a pártonkivüliek külön mozgalmat nem inditottak. Részint azért, mert a városi párti jelölteknek egyrésze már közéleti szereplésre nézve is várhatta, hogy személyük ütközőpontul ne szolgáljon, részint pedig azért, mert a városi párt jelöltjei között olyanok is voltak, akiket meggyőződésük az ellenzékhez füzött. A IV. kerületben sem inditott az ellenpárt mozgalmat részint az előzőleg emlitett okok miatt, részint pedig azért, mert jelöltjének beválasztását a passzivitás helyzetében hitte biztositottnak. A look azonban leginkább az volt, hogy a városi párt fölészke, a III. kerület, az ellenzék szorgos figyelmét igényelte.

Az V. kerületben a városi párt teljesen talajt vesztett s a jelöltek közül alig számithat egyetkettőt a magáénak. A VI. kerület is ellenzéki kerület. A választók azonban a kerületbeli vezetők személye szerint oszlanak meg. Tetszesükre lőn bizva, hogy mérkőzzenek s osztozkodjanak egymás jelöltjein. (Az a hir, melyről egyik helybeli lap is megemlékezett, hogy e kerületből néhány uj és régi képviselő a városi pártba belépett, nem felel meg a valóságnak.)

---

igazolta, az ön irántam táplált érzelmeivel visszaélve, a legveszedelmesebb pályára hajszoltam önt, s hogy ma ön kockára teszi életét, annak is én vagyok az oka, az és értem történik. De nem birom tovább. Szeretem önt, André, az öné vagyok; ne menjen . . .

E halkan és az aérodromban uralkodó zürzavarban elhangzó szavakat senki sem hallotta és senki sem sejtette a drámát, mely a két fiatal sziv között lejátszódott. A megremült André monoplánjának orsóalaku testéhez támaszkodott, hogy össze ne roskadjon. Aline reszketve megragadta a fiatal ember kezét és erősen megszoritotta, mintha el akarná őt vonni a géptől, mely elragadni készült.

Egy hosszu perc, mind a ketten hallgattak. André nyerte vissza először az önuralmát, szelíden kiszabaditotta kezét s végtelen gyengédséggel nézett a fiatal leányra.

— Köszönöm, mondá, ön nem is tudja, micsoda jót cselekszik nekem; én is régóta szeretem önt és szenvedek, hogy nem érzem magamat annak, aminek ön óhajt. Nem, Aline! ön nem cselekedett rosszul, hogy kiragadott engem haszontalan életemből. Ellenkezőleg, nagyobbá tett engem. Ön által megértettem, hogy a vagyon nem menti sem az önzést, sem a tétlenséget. Önnek köszönöm, hogy jobb vagyok és bizom önmagamban. Az ön befolyása nélkül képtelen maradtam volna minden erőfeszitésre, tengődtem volna könyveim között; sohasem ismertem volna meg a legyőzött nehézség mámorát s ön nem jött volna el ma nekem megmondani, hogy szeret. E vallomás az ön ajkairól kimondhatatlan boldogságot szerez nekem és még álmodni sem mertem volna róla. De mennem kell. Ha ugy kivánja, ez a kisérlet lesz az utolsó részemről, bár most már engem is rabbá tett a levegő szenvedélye. Repüléseimet abbahagyva, talán nagyobb bizonyitékát adom szerelmemnek, mint mikor a repülést tanulni kezdtem. De ma a veszedelem elől meghátrálni, önszeretetből, mert ön felől bizonyos vagyok, gyávaság lenne. Nemesi becsületem és lelkiismeretem miatt nem tehetem.

Aline belekapaszkodott a monoplán testébe, nem merve, még megmaradt hidegvérével, megragadni André-t ruhájánál fogva, hogy megakadályozza beszállását. André, nagy zavarban, de tele mélységes örömmel, most őt meggyőzni igyekezett, *azt mondván, hogy a veszedelem, melynek* kiteszi magát, sokkal kisebb, mint ő gondolja, s hogy különben sem mondhat le a felszállásról, mert be van irva és gépe készen áll. Volt egy másik gondolata is, melyet nem vallott be; nyerni remélt ebben a versenyben, fényesen meghazudtolni eddigi könnyü életét és saját szemeiben is méltónak érezni magát a boldogságra, amelyet a fiatal leány ebben a tragikus pillanatban neki felajánlott.

A pillanat elérkezett. Jelt adott gépészének, hogy inditsa el a motort, s Aline kezét megfogva, mintha utoljára találkoznának, szenvedélyesen ajkaihoz szoritotta. Azután beugrott a gépbe, szemeire eresztette a szemüveget és vissza sem fordulva, kezébe vette a kormányt . . . A monoplán negyven méternyire gurult a földön, azután lassan fölemelkedett. Aline, mintha a készülék maga után huzta volna, néhány lépést tett, kiterjesztette karjait és egy hang nélkül ájultan roskadt a földre.

•••

A verseny kezdetét semmi kellemetlen körülmény nem zavarta. Az idő gyönyörü volt. Egy pilóta kivételével, aki André de Bruville után volt beirva, s kinek készüléke egyáltalán nem akart elindulni, minden versenyző nehézség nélkül szállt föl. André monoplánja, mely kissé lassubb volt egyik-nel-másiknál, e hiányt kitünő szabályozottsággal kárpótolta.

Körülbelül háromszáz méter magasságba jutva, egyenes vonalban eresztette gépét a négy perccel előbb indult biplán után s ezt gyorsan el is érte. Egy félórai repülés után már el is hagyta ezt a versenytársat. A 2. számunak nehézségei levén motorával, le kellett szállnia, miután valami tiz kilométer utat megtett. Csak a levegő fia, aki elsőnek indult, tartotta meg a távolságot.

A nyugodt André-t ekkor őrült, esztelen vágy szállta meg, hogy megnyerje ezt a versenyt, amelytől őt Aline vissza akarta tartani. Nem elégedett meg azzal, hogy bátorságáról bizonyságot tett, kiváló is akart lenni mint pilóta. Elragadtatva a dicsőség szenvedélyétől, meg attól a veszélymegvetéstől, amellyel bizonyos aviatikusok kitünnek, s mely — az orvosok szerint — idegzavarokból fakad, eltünni érzé egész fizikai lényegének kedését a magasságtól, amelytől eddig sohasem tudott teljesen megszabadulni. Ugy tetszett neki, mintha sohasem kellene leszállnia, s mintha igy mind gyorsabban és mindig távolabb haladna, uralkodva minden fölött. Ruhájába jól beszoritva, alig érzé az arcát csapkodó fagyos levegőt. Már majdnem biztosra vevén, hogy eléri az első állomást, mely Reims volt, teljes gázerőt adott motorának. Valami tizenöt kilométert kellett még repülnie. Nemsokára megtudta különböztetni a láthatáron a város sötét tömegét, mely fölött kiemelkedtek a székesegyház tornyai. Több percet nyert a levegő fián, kinek előbb még alig látható monoplánja most elég közel volt, hogy kivehette főbb alkatrészeit.

Sohasem ismerte ezt az uralmat önmagán

A választás dec. 30-án folyt le. Rendben, példásan. Még a legmozgalmasabb kerületekben sem volt rendbontás. Ellen-jelöltek s kortesek talán sohasem fértek össze ilyen békésen. Mintha már ezen az ütközetes, a szemköztállás ulolsó napján megkezdődött volna a kivánatos, békés kiengesztelődés folyamata. Pedig a választók talán soha se járultak ily nagy számban a szavazóurnához. Majd minden kerületben leszavaztak a választók teljes számban, vagy háromnegyed részben.

Az egész választast a törvényhatóság meg bizásából nagy körültekintéssel és példás partatlansággal dr. *Rainprecht* Antal vezette. A kerületek szerint küldöttségi elnökök voltak: I. kerületben dr. *Illés* Dezső, a II. kerületben *Pillitz* Mór, a III. kerületben *Reé* Jenő, a IV. kerületben *Kelemen* Imre, az V. kerületben *Haidekker* László, a VI. kerületben dr. *Fatér* Istvan.

Városi kepviselőkké választattak hat eves időtartamra:

I. kerületben: *Laczkó* Dezső főgimn. igazgató 170, *Benacsek* Bela alapitv. főkönyvelő 161, *Zsigmond* Janos főgimn. tanár 155, *Sándorfi* Kázmér ügyved 106, *Reé* Jenő földbirtokos 102 szavazattal.

Póttagok: *Kiss* Pius theol. tanár s dr. *Fritse* József ügyvéd.

II. kerületben: Dr. *Lengyel* Jenő ügyvéd 177, *Koller* Sándor alispán 171, *Rápoch* Sándor bankigazgató 167, *Springer* Mór lakatos 165, *Kovács* József 157, *Fata* Ferenc 149 szavazattal.

Póttagok: *Reif* Ignác kereskedő s *Albrècht* Hugó iparos.

III. kerületben: *Kletzár* Miksa vármegyei árvaszéki ülnök 169, *Gubicza* Lajos tanító 166, dr. *Csomasz* Béla ügyved 161, *Weisz* M. Ignác kereskedő 158. dr. *Sándorfi* Miksa járásorvos 156, *Fabb* Károly építőmester 152, *Adorján* Mór építőmester 151 szavazattal.

Póttagok: *Vuerli* József iparos és *Rothauser* Jenő vendéglős

IV. kerületben: Dr. *Vadnay* Szilárd megyei főorvos 161, ifj. *Herczeg* Gábor birtokos 161, *Demjén* Márton ref. lelkesz 160, *Tauszig* Miksa kereskedő 159, *Keim* Adolf kereskedő 140 szavazattal.

Póttagok: *Pásztory* Ferenc iparos, *Balassa* Kálmán tanító.

V. kerületben: *Próder* Károly iparos 217, *Sárzó* Janos iparos 217, *Stoll* Janos ipartestületi elnök 212, *Kajdacsy* Endre gazd. egyes. titkár 182, dr. *Fatér* István papnöveldei aligazgató 175, ifj. *Jung* Ádám birtokos 167, *Köcsky* József tanító 121 szavazattal.

Póttagok: *Wingelman* János és *Fazekas* Mihály.

VI. kerületben: *Fehér* Károly iparos 125, *Schönfeld* Mór vendegiós 114, *Plank* Mihály birtokos 104 dr. *Rupert* Rezső ügyved 100, *Bukovics* József iparos 99 szavazattal.

Póttagok: *Klein* Antal és *Straub* János birtokosok.

Karácsonyest a Legényegyletben.

Kevés a világban a tiszta, mély, boldogító öröm. Olyanok ma a lelkek, mint a decemberi éj. Havazik bennök, zuzmarások — dermedtek, nincs napsugár, mely az öröm virágait életre hivja, szinezze, látossá tegye. Pedig van a modernkor embereinek sok öröme, de még megengedett örömei is igen sokszor csak takarói lelke sivarságának, örömtelenségenek.

Karácsonykor mindenki öszintén akar örülni, még azok is, kik Krisztus nelkül velik az örömöt föltalálhatni. De karacsonyi öröm Krisztus nélkül nincs, sőt a krisztuskövetők karácsonyi öröme is gyakran sekélyes, mint a partmenti viz. Mélyiteni kell tehat a karácsony tiszta örömeit, azokat öntudatosabbakká, édesebbé, tartalmasabbá kell tenni. Amily szomorú vonása korunknak, hogy oly kegyetlen magahoz, hogy nem ismerik a boldogitó öröm forrasait, vagy azokat öntudatosan elzarja, épen oly fölemelő latni, hogy kath. egyesületeink egyéb hivatasuk mellett azt a kulturmunkát is vállalták, hogy a tömegeket a tiszta örömökre reáneveljék.

Ezt a célt szolgálta a veszprémi Legényegylet karácsonyi ünnepélyevel. Az ének — zene — előadó és szinművészet varázsával lopta bele sok lelekbe a karácsony édes örömeit és fakasztotta sok szemben a tiszta öröm könnyeit. Tette pedig ezt akkora reátermettséggel, akkora körültekintő előkészülettel, hogy nemcsak egy est perceit tudta kiédesiteni, de — hisszük — a lelkek sokáig maradnak a legényegyleti karácsonyest hatása alatt.

A káprázatos est méltó megujitója volt az egyleti vegyeskar karácsonyi éneke. *Szanyi* Irmus a zeneakadémia növendéke Liszt F.: *Erdőzsongás* c. nehez darabját mutatta be zongorán, művészi készültséggel. Dr. *Beöthy* István theol. tanár ünnepi beszédet mondott. Az észre, szivre egyaránt ható, szepen föléptett beszéd mély hatást tett a publikumra. *A megfagyott gyermek* c. melodrámát *Blasky* József egyleti tag adta elő kifejező, mélyen átérzett szavalatával dr. *Jánosi* József és *Mózner* Ferenc urak preciz zongora-harmónium kisérete mellett. *Jean* Kornél zenetanár Prume F.: *Melancolie Pastarale*-ját adta elő hegedün mindenkit elragadó művészi játékával, méltó kisérője volt zongorán *Szanyi* Irmus a Legényegylet kis művésznője. Utolsó száma volt az ünnepélynek *Wimmer* Károly alkalmi darabjának *„A gyermek álma“* c. karácsonyi képnek előadása. A hangulatos darab előadasában a szereplők egyaránt érvényesültek. A darab, különösen az élőkép, melyet a rendezőség mesterileg kezel, sok könnyet csalt a szemekbe. A szerző-rendezőt a közönség ünnepelte, előhivta; bar az ő szerénysége nem engedte, hogy megjelenjék, azért itt fejezzük ki a közönség köszönetét, gratulációjat. Sok hasonló sikert kivánunk.

A járványkórház ügye. Ujra visszatérünk a járványkórhaz ügyere, hogy bizonyitsuk ebben a kérdesben dr. *Csolnoky* Ferenc kórházi főorvos állaspontjának helyes voltát. Amikor a városi orvos u. is azt állitotta, hogy a mai járvanykórházban betegeket elhelyezni nem lehet, dr Csolnoky Ferenc főorvos azt valaszolta, hogy sürgős atalakitással betegek befogadására alkalmassa lehet tenni. S hogy ezt bizonyitsa, a vármegye alispánja által tanácskozásra kérette a veszpremi orvosokat, akik azutan helyszini szemle alapján az alabbi nyilatkozatot állitották ki:

Alulirottak a mai napon a városi járványkórházban megjelentünk, a helyiségeket megvizsgáltuk s az egyik szobát járvanyos betegek, különösen vörhenyes betegek elhelyezésére *azonnal* alkalmasnak tartjuk, a másik szobát pedig kalyha elhelyezésével és vizvezeték bevezetésével 48 óra alatt ily betegek elhelyezésére alkalmasnak tartjuk. Eszerint a varosi jarvanykórházban 12 vörhenyes beteg 48 óra alatt célszerüen elkülönithető lesz. Veszprém, 1913. dec. 28. Dr. Csolnoky Ferenc, dr. Pillitz Pal, dr. Wallner Emil, dr. Rethy Ede, dr. Cseresnyes József, dr. Sandorfi Miksa, dr. Kerényi Karoly.

Ez a nyilatkozat s az az eredmény, hogy

és készülékén, mely oly teljes volt, hogy még elég szellemszabadsága maradt időnkint elérzékenyült örömmel gondolni Aline-ra.

A város szemlátomást nagyobbodott, s majdnem utolérte a levegő fiát, aki csak két perccel előbb szállt le, mint André az aérodrom fölé érkezett.

Lassan ereszkedett készüléke, egy kört irva le, mint a lepke, mely a helyet keresi, ahová szálljon. A lelkesedő tömeg örömkiáltásokkal üdvözölte. A rendfentartó közegek, mint igen gyakran történni szokott, nem tudtak gátat vetni az emberáradatnak és hiába igyekeztek kiüriteni az aérodromot. A sok ember megakadályozta André-t abban, hogy a földre szálljon vetélytársa mellé. Meglátva valami száz méternyi távolságra egy elég nagy szabad teret, gyorsan ereszkedve, oda tartott. De abban a pillanatban a veszedelmet nem ismerő tömeg utána rohant. André látvan, hogy egész egy csoportot elsöpör, egy kétségbeesett műveletet kisérlett meg, de a hirtelen beavatkozástól a gép kétszer-háromszor megingott és az orránál előre, sulyosan bukott a földre, mint valami megsebesitett madár.

***

Mikor André a szemeit fölnyitotta, a Betheny-kórház egy ágyán feküdt. Mellette egy érdemjeles ur állt, akit nem ismert, s aki az ütőeret tapogatta. Azt hitte, álmodik, mozdulni próbált, de kegyetlen fájdalom a jobblábában s bizonyos nyomás a mellében teljesen magához téritették ájulásából. Minden az eszébe jutott; a verseny, a tömeg, melyet ki akart kerülni, egy erős lökés, mely messze dobta őt, azután semmi.

Gyenge hangon kérdezé:

— El vagyok veszve?

Az orvos erélyes taglejtéssel tiltakozott.

— Semmi veszedelem, mondá, sulyosan megsebesült a lábán és az oldalán, csak néhány napi nyugalomra van szüksége; de nem szabad se mozdulni, se beszélni, ha nem akarja gyógyulását késleltetni.

De kétségkivül nyugtalanabb volt, mint mondotta, mert egész nap nem hagyta el a sebesült ágyát, a baj fejlődését figyelve.

Estefelé kitört a láz, erővel, félrebeszéléssel, ugy, hogy André-nak sejtelme sem volt Aline jelenletéről, aki azonnal ide sietett, mikor a baleset hire Párisban elterjedt.

A reggeli izgalmaktól alig megszabadult Aline-nak elég ereje volt az első, Reimsbe induló vonatra felszállani. Most itt volt, megnyult vonásokkal, André-nál sápadtabban, de eszre sem vette saját fáradságát, aggodalommal lesve egy világos pillanatot a sebesültnel, hogy meg egyszer bocsánatot kérjen tőle.

Harom napig vart álmatlanul és majdnem étlen. Tudta az orvosi diagnózist: a jobb lab eltörve, ket borda beszakadva, belső serülésektől is felni lehet, egyszóval sulyos állapot. Kérte az Istent, hogy ne engedje André-t igy meghalni, vagy őt is vegye el, hogy megszabaduljon az égető lelkifurdalásoktól azért, hogy ő a főoka ennek a halálnak.

S mindenki tisztelettel nézett a fiatal leányra, aki csak akkor szünt meg a sebesült arcát figyelni, ha leterdelt az ágy lábánál, homlokát kezeibe rejtve, fajdalomba merülve és imádkozva.

***

André nem halt meg. Lassan nyerte vissza egészségét. Még nagyon gyenge és az ágyhoz volt kötve, mikor a becsületrend keresztjét megkapta, s Aline-nak ujjára tette a jegygyűrűt. Már terveket szőtt a jövőre, s csodálkozott a szomoruságon, melyet még mindig ott olvasott a fiatal leány szemeiben.

— Miért gyötri magát, édesem, mondá neki, hiábavaló lelkifurdalásokkal? Minden jó, ha jó a vege, s én semmit sem bánom a multat, mert többé semmi sem választ el bennünket. Nemsokara teljesen meggyógyulok, s boldogok leszünk egész életünkben.

Aline nem felelt és igyekezett eltitkolni könyeit.

Egy nap aztán André megértett mindent. Először engedték meg neki fölkelni. Mikor inasa karjára támaszkodva, nehány lépést akart tenni, rémülettel vette észre, hogy nagyon sántit, s hogy nem fog tudni mankó segitsége nélkül jarni. A tett erőfeszitestől, de még inkább e rettenetes felfedezéstől kimerülve rogyott egy karszékbe és sirt.

— Aline, monda a fiatal leánynak, amint meglátta őt, nyomorék vagyok; ön tudta ezt s nem érte be azzal, hogy apolt engem, hanem még le is kötötte nekem az életét. Önfeláldozása jobban meghat, hogysem kitudnám mondani, de nincs jogom elfogadni az áldozatot, melyet nekem hozni akar, visszaadom a szavát.

Aline a fejét rázta. Előre látta vőlegénye ellenkezését. André rendithetetlen elhatározást olvasott a fiatal leány szemében.

— Adósa lettem önnek, mondá; ha nem lehetek a felesége, apáca leszek, mert rendelkezvén az életével, fogadalmat tettem az Istennek, hogy sohasem leszek másé.

Igy történt, hogy három hónappal később a Madeleine-templomban Bruville gróf a becsületrend lovagja örök hűséget esküdött Aline Verley-Renaud kisasszonynak.

A nyomorék fiatalember és a szép és gazdag örökösnő házassága sok, mesésnél mesésebb szóbeszédre adott alkalmat, mert a fiatal leány senkinek sem árulta el titkát s nem akart meghallgatni semmi lebeszélést.

Ezen a napon minden jelenlevő észrevette arcának rendkivül boldog s majdnem természetfölötti kifejezését. Megfizette adósságát.

(Vége.) Franciából forditotta: Dr. Rada István.

ma már a járványkórház rendben van s benne betegeket is ápolnak, ékes szavu felelet arra a kérdésre, hogy ki akart jobbat s kinek lett igaza? Mindenesetre része van ebben a gyors és hasznos fordulatban az alispán ur sürgős intézkedésének s a városi hatóság támogatásának is.

Uj büntetőtörvény tervezetek.

(Folytatás.)

A legutóbbi közlemeny bevezetése arnak a négy tervezetnek, amelyeket a büntetőtörvénykönyv általános része helyebe terveztek — egymastól függetlenül — dr. Angyal Pal, dr. Bernolak Nandor, dr. Finkey Ferenc és Edvi-Illes Károly.

Röviden ismertetni fogjuk e tervezeteket. Tesszük pedig ezt azert, mert ugy gondoljuk, hogy olvasóinkat érdekelni fogja az, hogy miként gondolták el a nagynevü szerzők a jövő buntetojogat

A mai büntetőtörveny és a tervezett büntetőtörveny között óriási a különbseg. A hasonlatok santitani szoktak, de ennek dacára a könynyebb megerthetes vegett a különbseg illusztralására álljon itt e pelda:

A katonaságnál — legalább abban az időben, mikor e sorok iroja államköltseges önkentesnek Kassara bevonult — a ruhakat es bakancsokat akkepen osztottak ki, hogy ki milyen magas. Ebböl a szempontból az ujoncok 1, 2, 3 és 4-es jeleket kaptak. A 4-es jel volt a legmagasabb rekruta jele. Volt egy nosszu legeny, akinek ez alapon a nadrag megfelelően kiosztottnak bizonyult, de a bluzaban meg elfert volna egypár olyan szük men, mint az öve volt. Egy, 3-as jelet kapott önkentes pedig a bakancsanak felet berbeadhatta volna. Ennek folytan mi államköltseges önkentesek az első beöltözeskor ugy néztünk ki, hogy mikor a főhadnagyunk rank nezett, hahotazni kezdett; edes anyam pedig sirva fakadt attol az alaktalan valakitől, akit par órával előbb — civilben — az ő fiának ismert. Ellenben a sajatköltsegesek fessek voltak Miert? Mert ezekre saját maguktol vett mértek utan szabták-varrták a mundert, mi ellenben bizonyos törvényszerüség alapján kaptuk a kész egyenruhát.

A klasszikus iskola büntetőtörvenye (a mai) az éraris munder, a jövő büntetőtörvenye pedig az extra munder akar lenni.

A jövő törvenyének főcélja az lesz, hogy passzoljon a pasasra.

A régi (1878. evi) törvény bizony sokszor nem passzol és a birót hihetetlen nehéz lelkiismereti kerdes ele állitja.

A ma érvenyben levő büntetőtörvény büntetési nemei (kivéve a 12—18 ev közötti fiatalkoru bünösök ellen alkalmazható intezkedeseket) a halál, fegyház, államfogház, börtön, fogház, penzbüntetes. Ha tehat a biró ele kerül a bünös, a biró csak ezek között válogathat; illetve nem is válogathat, hanem alkalmaznia kell azt a büntetési nemet, amelyet a törveny az illető büncselekmény büntetéseül megállapit es legfeljebb csak azt teheti meg, hogy ha sok az enyhitő körülmeny, akkor a büntetest enyhiti. Hogy mennyire nem felel meg a celnak az előirasos (forschriftmässig) munder, a klasszikus iskola szerinti büntetes, ezt a jog alkalmazása körül foglalatoskodó jogászok (biro, ügyved, ügyész) ugyszólván napról-napra latjak, tapasztaljak és ha sir is a lelkük — amig uj törveny nem jön — nem segithetnek rajta.

A törveny előirja, hogy azt, aki rablás, lopás, zsarolás, sikkasztás vagy orgazdaság bűntette vagy vetsége miatt ketszer el volt itelve s utolsó büntetese kiállása óta tiz meg nem telt el, bármely csekely dolog ellopása eseten a büntettekre megszabott büntetessel kell büntetni, amely minden enyhitő körülmény dacára is csak fogház lehet.

A veszprémi törvenyszeknek vannak visszatérő bünösei, akik a fentebb emlitett vagyon elleni büncselekmenyek miatt nem ketszer, hanem tizenkétszer is voltak már büntetve es szabadulasuk után igen rövid időre már megint a biró ele kerülnek. Van egy asztalosunk, aki 35 éves koráig derek, szorgalmas, józan ember volt; a feleségét hütlenségen erte, azóta inni kezdett, mikor a keresetből nem tellett italra; lopott, s ma lopás miatt annyiszor volt már elitelve, hogy rekordernek tekinthető Amint kiszabadul, eleinte koldul, hogy ihasson, s ha igy nem jut elég italhoz, akkor lop. De hogyan?! Ugy mintha félne, hogy beismerese esetén nem hiszik el neki, hogy lopott; vagyis körültekintő figyelme arra is kiterjed, hogy cselekmenyének tanuja is legyen. Miért? Mert a fogházban jól érzi magát, ott nem fázik, nem éhezik és a szigoru rendben — amelyről nem maganak kell gondoskodnia — jól érzi magát. Törvényszéki elnökünk ügyész korából való az az eset is, midőn egy többször büntetett tolvaj mindenáron vissza akart jutni oda, ahonnan nem régen szabadult. Lopott tehát egy fél csizmat és azt botra akasztva órahosszat sétált a csendorlaktanya előtt, amig csak az egyik csendőrnek fel nem tünt s midőn az rászólt, hogy mi a manót setál mar annyi ideje ott, azt felelte, hogy neki az ugy tetszik és arra a kérdesre, hogy honnan való a fel csizma, megmondta, hogy ettől és ettől lopta.

Ezek a bünösök meg is mondják, hogy csak a foghazban érzik jól magukat és ott tenyleg a legrendesebb emberek, akik fegyelmi vétseget soha sem követnek el es ugy dolgoznak, mint a parancsolat

Ha ilyen kerül a biró elé, a törveny ertelmeben büntetni kell, fegyhazra, börtönre, foghazra. Pedig ugy-e, a laikus olvasó is érzi, hogy itt valami mast kellene tenni Ennek a felismerese hozta letre a „dologházat“, amelyet annyi idő óta sürget a jogaszság, amely papiroson meg is van mar, gyakorlati keresztülvitelet azonban hatranatja az, amiből — sajnos — oly keves van: a penz.

*A „dologház“ már extra munder. Arra szabják, aki nem akar magától dolgozni A dologházban dolgoznia kellend es munkajának jövedelme leszen, ami az államnak is jó és a dologkerü ónek is lehet hasznos, ha t. i. jól viseli magát.

Meg van a szabas mintája (a tervezetekben), annak az egyenruhanak is, amelyet arra a bünösre adnak rá, akit ma meg beszámithatlan allapota miatt a biró fel kell, hogy mentsen. A tervezet szerint az ilyen, ha elmebeteg: birói hatarozattal megy a Lipótmezőre; ha pedig a beszamithatlanságig részegseg miatt volt: kap korcsmatilalmat; amelyet ha megszeg, ez maga büncselekmeny leend Akkor talán majd megszünik az ily tranyu vedekezesnek és enyhitő körülmenynek az a gyakorisága, amely ma már borzasztó: „Be voltam csippve, itas voltam stb“.

Az egyeniesites (individualizáció) a mozgató rugó a tervezetben. A szociális gondolkodás szülte azokat az eszmeket, amelyeken a jövő büntetőjoga települ s amelynek tervrajzait a fentebb emlitett negy tudos megrajzolta.

Röviden ismertetni fogjuk a tervezetet; főbb vonásokban csak, hogy unalmasok ne legyünk.

Izelitőül azonban már most megjegyezzük, hogy a börtönbüntetést mind a négy szerző elhagyta; a halalbüntetést pedig egyedül Edvi-Illes Károly vette fel.

A „börtön“-büntetési nemnek törlése azon alapszik, hogy börtönünk az egesz országban csak egy van, a szegedi Csillagbörtön, ahol egy igen csekely százaleka tölti el a börtönre itelteknek; a többi fogházban üli le a börtönt. E helyett a fegyház két éves minimumát tervezik egy évre és a fogház maximumát emelik fel, ugy hogy a börtön hiánya erezhető nem lesz. Amiben pedig a megfelelő számu börtönök épitese és felszerelese kerülne, abból majd hasznosabb büntetőjogi intezményeket lehet létesiteni.

Hogy a halálbüntetést miért törlik Angyal, Finkey es Bernolák, azt igen gyakran olvashattuk a napisajtóban is; azt pedig, hogy Edvi-Illes Károly miért tartja szükségesnek, a megfelelő helyen szószerint fogjuk idezni.

§.

A három király

Szegényes jászol, bent a sziv királya,
Örömimádság száll az Ur honába.
Angyal seregnek altató zenéje,
Szegény pásztornak csendes, halk beszéde:
Ne szállj el tőlünk, légy szivünknek vára,
Rövid életünknek kedves glóriája.

Előtted térdel három nép királya,
— Arcod mosolyg — lelkükben lelked lángja.
Arany, tömjén és mirrha hull a földre.
Mulandó dolgok. Nem marad örökre
Parányi sem kezünkben, bárhogy óvja!
Jön a sivár, a bús halálos óra.

Ha szent karácsony bájos, szép zenéje
Szivedbe gondosan mélyen van bevésve,
Ha gyermeklelked még bün el nem fedte,
Ha nem zúdit fel élted átkos terhe,
S jó szivvel szánod gyenge tested, lelked,
Ha glóriádat tiszta szivből zenged,
Lesz szivednek három örök királya:
A hit, remény és szeretet virága.

Mózner Ferenc.

HIREK.

Figyelmeztetés!

Tisztelettel kérjük lapunk előfizetőit, hogy esetleges hátralékaikat s a folyó évre szóló előfizetésüket ne az Egyházmegyei nyomda, sem a szerkesztőség, hanem a kiadóhivatal cimére küldjék.

A kiadóhivatal

— **Ó-év — ujév.** A mulandóság gondolata az embert akarva, nem akarva Isten felé tereli. Szilveszter-estéjén ugy érezzük, hogy felsőbb kéz intézi sorsunkat. Azért a templomba sietünk hálát adni: „idők ura Istene, előtted térdelünk“. Szilveszter-estén a székesegyházban hálaadó istenitisztelet volt, melyet *Ádám* Iván kanonokplébános tartott, ezt megelőzőleg alkalmi szentbeszéd tartatott a mulandóságról. — Az ujévet szentségimádással kezdtük. A város lakói hagyományos buzgósággal vettek körül a Legszentebbet. Egész napon át szép számmal látogatták az Urat, még a déli órákban is. Az ünnepi szentmiset *Rédey* Gyula dr. nagyprépost celebrálta, a szentbeszédet *Hoss* József dr. lelkügazgató mondotta.

— **Főmagasságu báró Hornig Károly** bibornok, megyespüspök ur a „József királyi herceg Szanatorium-egyesület részere 300 koronat volt kegyes adományozni. Ezen nagylelkü adományért ezuton is hálás köszönetemet fejezem ki. *Koller Sándorné*, elnök.

— **Nagy adomány.** Egy nemes szivü emberbarat *Lakath* Janos bernadai földbirtokos, ezidén is 1000 K-val gazdagitotta a helybeli kath. főgimnázium tápintezetenek alapjat.

— **Szilveszter-est a Kath Körben.** A Kath. Kör régi szokasához hiven, látogatott összejövetelt tartott Szilveszter-esten. Jó hangulatban, vidám kedéllyel telt el az est. A megjelent vendégek sokaig maradtak együtt jókedvü szórakozasban s egymasnak boldog ujevet kivanva tavoztak a sikerült összejövetelről.

— **Értekezlet a járványkórház ügyében.** *Koller* Sandor alispan elnöklete alatt mult vasarnap a varmegyeházán egészségügyi értekezlet volt, melyen a járványkórházzal foglalkoztak. Az értekezlet tagjai: dr. *Vadnay* Szilard megyei, dr. *Csolnoky* Ferenc kórhazi, dr. *Cseresnyés* József menhelyi, dr. *Rosenberg* Jenő városi főorvosok, dr. *Vallner* Emil, dr. *Pilitz* Pal kórhazi orvosok és dr. *Réthi* Ede körorvos. Az értekezlet a jelenlegi barakkok helyszini szemleje után, szemben dr. *Rosenberg* Jenő velemenyével, dr. *Csolnoky* Ferenc allaspontjat fogadta el, melyszerint a barakkokat atalakitják s egyelőre oda helyezik el a fertőző járványbetegeket.

— **Hangverseny.** A Veszprémi Dalegyesület évi szokasos hangversenyet, változatos és gazdag műsorral f. evi februar hó 1-én tartja, melyre ezuton is felhivjuk a művészetpártoló közönség figyelmét.

— **Bezárták az iskolát.** A járványszerüleg fellépett kanyaró és vörheny miatt a helybeli összes iskolakban a karácsonyi szünidő alispáni rendeletre január 11-ig (bezárólag) meghosszabbittatott.

— **Sportélet.** Beállt a tél most már igazán. A mai nap egészen télies. A napok óta tartó erősebb fagyok a viz szinét jéggel vonták be. Uj élet kezdődik a jégen: a korcsolyázás. A helybeli korcsolyapalya a mai napon megnyilt a fiatal sportolók nagyobb örömére.

— **A főtisztelendő papság figyelmébe.** Ismételten felhivjuk a ft. papság figyelmét, hogy az Egyházmegyei nyomda csak azon nyomtatványokat szállithatja, amelyeket hirdet vagy tulajdonát képezik. Directoriumot, iskolai évvégi bizonyitványt, schematismust, Utmutatást a plebániai számadások vezetéséhez stb. ilyen hasonló dolgokat az Egyházmegyei Hivataltól kell rendelni. Ezen cikkekért esetleg járó összeget is oda kell küldeni. A *Veszprémi Hirlap előfizetési árát* pedig a *V. H. kiadóhivatalához* kell küldeni.

— **A veszprémi Oltáregylet** vasárnap, f. hó 4-én tartja havi rendes szentóráját, melyre minél számosabb megjelenést kér az egyesület vezetősége.

— **Teaestély.** A Katholikus Kör vasárnapi teaestélyei f. hó 11-én veszik kezdetüket.

— **Karácsonyfa-ünnepély a kórházban.** A kórház szegény betegeinek az idén is, mint minden évben, a Megváltó születésének emlékezetére a kórház igazgatósága karácsonyfát állíttatott fel, hogy a nyomorgó, betegágyhoz kötött emberek, különösen a kis szenvedő gyermekek szeretteiktől távol is érezzék azt, hogy az Ur Jézus Krisztus nemcsak a gazdagokhoz és jó módban levőkhöz, hanem a szegény szenvedő emberekhez is szeretettel kopogtat be, hogy azokkal is éreztesse isteni hatalmát s hogy vigasztalást és üdvösséget adjon nekik. Az idei karácsonyfa-ünnepély kiváló sikerültsége igazán nagy érdeme az azt rendező Irgalmas Nővéreknek, kik fáradtságot nem ismerő buzgalommal, teljes odaadással és szeretettel dolgoztak azon, hogy a szeretet ünnepe mentül fényesebben és jobban sikerüljön.

A karácsonyfa feldiszítéséhez a következők voltak szivesek adományaikkal hozzájárulni: Angolkisasszonyok 50 kor. Schmidt Lajosné narancs, cukorka. N. N. diszitőanyag, játék, cukorka. N. N. cukorka, sütemény. N. N. cukorka, sütemény. Kelemen Imre 3 K és 5 kg. dió, Albrecht Hugó, Oblatt Rudolf 5—5 K, Eiselt József, Rády István és Társa, Kálmán István, Hamburger Sándor 3—3 K, Fojt János, Pillitz D. és Fia, Steiner Jónás, Boór Lajos, Szalai Mór 2—2 K, Szemerey J., Löwy Jakab 1—1 K, Braun Gyula játékok. A fent felsorolt adományokért fogadják a nemesszivű adakozók az Igazgatóság legőszintébb köszönetét.

— **Táncvigalom.** A veszprémi róm. kath. Legényegyesület 1914. évi január hó 18-án a kebelében alakult „Kezdő iparosokat segélyező alap" javára, saját nagytermében zártkörű táncvigalmat rendez. Kezdete este 8 órakor. Belépődíj: személyjegy 1 K, családjegy 2·40 K. Szives felülfizetéseket a nemes célra köszönettel fogadnak és hirlapilag nyugtáznak.

— **A Kereskedelmi Tisztviselők és Alkalmazottak** 1914. január 10-iki hangversenyén kakaslomnici és berzevici *Berzeviczy* Mária, Európában mindenütt nagy sikerrel szerepelt operaénekesnő, a fővárosi Zenekonzervatórium tanárnője, a Népopera v. tagja stb., továbbá a Vigszinház egyik kiváló komikusa működik közre s a műsor általában oly változatos és hangulatkeltő, hogy a publikum szórakoztatására kiválóan alkalmas. Az egyesület ugy látszik, nagyobb anyagi áldozattól sem riad vissza, hogy a nagyközönség szórakoztatására irányuló célját mennél jobban szolgálhassa. A hangverseny iránt felette nagy érdeklődés mutatkozik.

— **Közgyülés.** Az Almádi Körnek, Budapesten, a magyar országos tüzoltószövetség tanácstermében (VII. ker. Rákóczi-ut 38. szám III. em. 15. szám lift) 1914. január 18-án vasárnap déli 12 órakor tartja rendes évi közgyülését, melynek tárgyai: 1. Jegyzőkönyv hitelesitésére 2 tag felkérése. 2. Elnöki jelentés. 3. 1913. és számadás és 1914. évi költségvetés. 4. Választások. 5. Inditványok.

— **Megszurta önmagát.** *Lantai* Károly helybeli szabósegéd vidáman akarta megülni az ujévet s a Deutsch-féle vendéglőben alaposan felöntött a garatra. Részegségében bicskát rántott, s hadonázott jobbra balra, miközben balkezét megszebezte. A kórházban ápolják.

— **Uj gyógyszertár.** A megye területén levő gyógyszertárak száma eggyel szaporodott. Ugyanis a belügyminiszter *Kovácsházy* László pápai okl. gyógyszerésznek Csétény nagyközségben gyógyszertári jogot adományozott

— **Meghivó.** A Veszprémvármegyei Muzeumegylet az 1914. évi január hó 14-én d. u. 4 órakor a vármegyei székház kistermében rendkívüli közgyülést tart, melynek tárgya: elnök- és titkárválasztás.

— **Gazdakör alakitás Bakonybélben.** Bakonybél község földmivelő népe felkérte Szakoly József községi jegyzőt, hogy a Vármegyei Gazdasági Egyesület kebelében alakitsa meg a községi gazdakört. 1913. december hó 27-én volt a gazdakör alakuló gyülése, hol az egyesület képviseletében Kajdacsy Endre ügyvezető titkár jelent meg, ki a nagyszámban összegyült bakonybéli gazdák előtt ismertette a községi gazdakörök hasznát és célját. Az uj gazdakör a Veszprémvármegyei Gazdasági Egyesületnek kölelékébe fog tartozni s avval szorosan együtt működik. A bakonybéli gazdakör elnökévé Bálint Venánt apátsági jószágkormányzót, helyettes elnökévé Tóth Ince apátsági házgondnokot, jegyzőjévé pedig Szokoly József községi jegyzőt választották meg.

— **A veszprémvármegyei tüzoltószövetség választmányi ülése.** A tüzoltószövetség mult hó 14-én, a vármegyeház kistermében ifj. báró babaraczi *Schwartzer* Otió ügyvezető elnök vezetésével választmányi ülést tartott. Napirend előtt dr. *Ovári* Ferenc az elnöknek a választmány részvétét tolmácsolja halála és atyja elhalálozása alkalmából. Az elnök köszönete után áttértek a napirend tárgyalására, melynek első pontja a *Rozmán* Károly jegyző jelentése volt a szövetségnek 1913. aug. *10-től való működéséről.* A jegyző, valamint *Bidzy* Imre tüzrendészeti felügyelő jelentésének tudomásul vétele után, Rozmán Károly az 1913. évi zárszámadásokat terjesztette elő, mit szintén helybenhagyólag vettek tudomásul. Elhatározták, hogy az 1914. évben tartandó szaktanfolyamot május hóban tartják s hogy teljesitik az Egri nyomda r.-t. kérelmét és küldenek bizományba 50 drb. tüzoltókátét. Több tárgy nem lévén, elnök az ülést bezárta.

— **Megszökött lelenc.** A városi rendőrség jutasi kirendeltsége mult hó 30-án az állomáson egy kóborló 13 éves kis fiut fogott el s kisért be a rendőrségre. A kis fiu Nagy Ferenc lelenc, ki a soproni menhelyről szökött Veszprémbe, hol három napig bujkált. Visszaszállitották Sopronba.

— **A tabi téglagyár gazdát cserélt.** A Pallos-féle tabi téglagyárat a napokban árverezték el. A gyárat Jakobi Olivér dr., mint a balatonvidéki tégla és cseréptéglagyár megbizottja vette meg 328.000 k.-ért. Hir szerint a gyár márciusra már üzemben lesz.

— **Légszeszgyár létesitése Kaposváron.** A Műszaki Világ tudositása szerint egy trieszti gáz-cég ajánlatot tett Kaposvár városának, hogy hajlandó lenne gázgyárat létesiteni, ha a város azt huszonöt év multa megváltaná. Az erre vonatkozó tárgyalások megindultak.

— **A pápai villamostelep kibővitése** céljából mint a Műszaki Világban olvassuk a város a grófi uradalomtól 450 négyszögöl területnek méltányos árban való átengedését kérte. Az uradalom a napokban arról értesitette a város tanácsát, hogy négyszögölenként 20 koronát koronát kér a területért. A város — bár sokalja az egységárt — kénytelen a telket megvenni.

— **Lewisch Robert** egyházi műipar-intézetének mai hirdetését olvasóink b. figyelmébe ajánljuk.

Egy jó családból való fiu tanulónak felvétetik EISELT JÓZSEF vas- és füszerkereskedésében Veszprém, Hosszu-utca :

Értesitjük a n. é. közönséget, hogy Löwy Jakab ur cégünktől kilépett és itteni cipőüzletünk vezetésével *Kalmár Adolf* urat biztuk meg. Kérjük a n. é. közönséget, hogy az üzletünkből kifolyó, Löwy Jakab urral szemben fennálló esetleges követelésüket Kalmár Adolf ur megbizottunknál 8 napon belül jelentsék be. Tisztelettel

„Hungária Cipőgyár Részvénytársaság"
nagyváradi cég.

Veszprémvármegye multjából.

Egy kis historikumot szándékozok közleni, amely par excellence művelődéstörténeti, s mely pillantást enged vármegyénk Anjou-korabeli kulturájába. A Magyar Nemzeti Muzeum levéltárában, ahová a Veszprémmegyét illető oklevelek majdnem kizárólag Véghelyi Dezső utján jutottak, találtam meg Gelétfi Miklós nádor Veszprémmegye közönségével együtt tartott nádori törvényszékének itéletleveleit. A törvénykezés ideje 1351-ben, amely évből csak hármat leltem ott, „feria secunda ante festum Rogationum", azaz május 16-án kezdődött. A megyegyülés hatodik napjáról adta ki Miklós nádor azon oklevelet, amelyet alább fogok ismertetni.

A nádori törvénykezés helyére nézve előzőleg még meg kell jegyeznünk, hogy az a mai Somlyóvásárhely („prope viliam Apachawasarhel") volt, amely abban az időben mintegy a megye székhelyet reprezentálta.

A gyülésen részt vettek Gelétfi Miklós nádoron kivül Zunágh-i László és Malath-i Miklós, a nádori törvényszék alkalmazottai, azonkivül a Lőrentei családból Beke („B. filium Leurenthe"), a lőrentei Tamásfia János, devecseri Mártonfia Miklós, miskei Antal, a nagy Beke Szalókról („Beke magnum de Zalook"), sári Tamás és Mokus, szentiváni András, sári nagy Domonkos, athyai Péterfia István, a jutasi Domonkosfia Miklós és sáli (sic) Antal a vicecomessel „magister Petheu de Barlag"-gal és a nemesi birákkal: jutasi („de Iwthos") Péterfia Istvánnal, piriti („de Pered") Györggyel, jári Bereth fiával Lőrincczel, erusi („de Erus") Mihály fiával Miklóssal együtt.

Ezek, hogy a megye tolvajait és zsákmányolóit megbüntessék, megnevezik a gonosztévőket, akik közül néhánynak neve egyrészt művelődéstörténeti, másrészt nyelvtörténeti szempontból nevezetes.

A gonosztevők: Lachkou bogdáni nemes, Benedekfia Miklós, aki a győri egyház kisjenő („de Iyeneu") nemes jobbágya, Benedek kóborló, akit másküllünben Orrotlannak hivnak („Benedictum dictum Orrothlan divagantem"), Fületlen Tamás kóborló („Thomam dictum Fyletlen"), aki gyujtogató volt, Keuvey-i Keuv (Kő) fia János, aki a csepeli királyi birtokon tartózkodott, Domonkos fiai Demeter és Pál, akik a tóti („de Toty") Miklós fiának szolgái, a péthi Balázsfia Péter nemes, Fiasnak („Fyas") nevezett Miklós, aki Chetlen (Ch-cs.)-ben tartózkodott, Cheten faluban letelepedett Jákob ács, Kingesben tartózkodó Istvánfia János és Ugunfi Jánosfia Tamás, ugyancsak Kingesen lévő István, akit fajtalanlábunak neveznek („*Stephanum dictum faytalanlaba*"), Gisznosnak nevezett Miklós, az ajkai Andrásfia Jánosnak János nevű jobbágya, Tolvajnak nevezett Pál kóborló („P. dictum Tholuay"), Benthejia Ányos („Anyanus") kóborló, hasonlókép Sándorfalú népet is, mivel ezek az emlitett Ányost lopáson rajtakapták és mégis szabadon bocsátották, továbbá Gelmesnek nevezett Miklós, Sálfia Péter, Buhthe dömölki (Vas m.) nemes, nagy János a vásárhelyi apáczák iszkázi nemese, aki a gonosztévőknek szállást

Alapittatott 1906.

HOMORAI BÉLA
Veszprém
Báteri-utca 8. szám
Fa-szobrász és templomfestő, oltárépitő műfaragó műintézet

Templomi berendezés
Készitek mindenféle templomi és kápolna-berendezést
Régi oltár- és templomberendezések a legtartósabban aranyoztatnak és ujittatnak meg
Munkamegtekintés, rajz és tervek dijmentesek

Jótállás mellett
készitek jutányos árban, tartós kivitelben stilszerű oltárokat, szószékeket, Urkoporsókat, lourdesi barlangokat, keresztkutakat, szt. szobrokat fából és templompadokat

adott, a kövesdi Bolthafi Lászlófia Benedek, Remetefia Lőrincz kóborló, Phyntának, akit „Molnár"-nak nevéztek, fia András kóborló, a csöglei (de Chegle) Lőrinczfi Péterfia András nemes. Gombőcznak nevezett Péter fia Domonkos szinten csöglei nemes, a lőrentei Ákos fiai Márton és Miklós, Reze fia István Pápa városában királyi jobbágy, aki Ákos fiainak Mártonnak és Miklósnak szállást adott, Feketének („Fekethe") nevezett János kóborló, miskei Andrásfia László nemes és ennek szolgája a Tót-nak nevezett („dictum Thooth") Miklós, Mátyásfia István kóborló, Pálfia Miklós békási nemes, Fajszon tartozkodó János tót pap („Johannem sacerdotem slavum in Fajsz conmorantem") és Miklós a monozlouí pap, akik hamis oklevélgyártással vannak vádolva. A listában szerepelnek még a zamtoui Gyrkfia Miklós, aki lovának tolvaját midőn Bodrog falunál elfogta s lovát a falú népének segítségével visszavette tőle, szabadon bocsátotta, továbbá az erdőinotai („de Erdewynotha") Hektorfia a „Zaar"-nak (Zaar? vörös) nevezett Pető kóborló, mivel vagyonát elvesztette, Andrásfia Péter, aki a Pothroh-nak nevezett Miklósfia Lászlónak Beb birtokába jogtalanul betelepedett, vöröshajú („ruphus") László iszkázi, aki szállást adott a gonosztevőknek, Balafia Chykou káldi (Vas m.) nemes és végül Pál és Bolde.

Minthogy ezen gonosztevőknek nem ment el az eszük, hogy a megyegyülésen megjelenvén, rögtön felakasztassák magukat, azért a megyegyülés a nádorral együtt fej- és jószágvesztésben marasztalta el őket. S azokat is ily sulyos büntetéssel illették, akik befogadnák őket házukba. Mindenkinek megadták azon jogot, hogy aki ezen gonosztevők közül valakit elfog, azt felakaszthassa, s ha birtokukat bitorolta, azt minden törvényes intézkedés ellenére visszafoglalhassa.

A hosszu liszta egyrészt mutatja az akkori vármegyei nemesség nagy részét, de a gonosztevők nagy számát is. Nem hiába volt még a mult évtizedekben is oly hirhedt a bakonyi erdőség. Ez a hirhedtség, amint látjuk, visszanyulik az Anjou-korbeli időkbe is, s valószinűleg történelmünk kezdetére is.

Az emlitett oklevél, mint jeleztem, leginkább művelődéstörténeti jellegű. A tolvaj, fületlen, orratlan, fajtalanabu stb. elnevezés világos képet mutatja az akkor elterjedt gazságoknak, a sok kóborló pedig veszélyessé tette a közbiztonságot. Érdekes adat az is, hogy 1351 körül Veszprémmegyében egy oklevelhamisító banda működött, melynek fejei az emlitett János és Miklós papok voltak.

A másik szempont a nyelvtörténeti, amely az elnevezések és ortografia szempontjából veheti vizsgálat alá ezen oklevelet. De sokat használhat ezen oklevél a genealogusnak is, aki a megye családfáinak összeállításával szándékozik foglalkozni. Ki-ki az olvasók közül talán föl is ismeri egyik-másik megnevezettben ősét!?

Abban a reményben publikáltam ezen kis közleményt, hogy vele megyei monografiánk nagy épületéhez egy téglával hozzájárultam.

Lukcsics Pál.

A tagositásról. 4

Rendezve van továbbá az uj tagositási eljárásban a földmérők ügye is; — s ez nem kevésbbé fontos — ezentul ugyanis a kir. törvényszék csak oly földmérőt nevezhet ki s ennélfogva az érdekeltség is csak oly földmérőt választhat, aki az előirt *földmérői jogositvánnyal* bir; ezt pedig csak oly megbizható mérnökök nyerhetik el, akik az e célra előirt szakvizsgát leteszik. Tehát ezentul nincs kitéve a gazdaközönség annak, hogy ahhoz nem értő és esetleg megbizhatlan földmérők rossz munkája miatt a tagositás évekig elhuzódjék vagy rosszul hajtassék végre. Kizárja ezt az uj eljárás annál is inkább, mert eszerint a földmérő összes munkálatai fölött a közvetlen felügyeletet e célra szervezett állami hivatalok eszközlik, tehát a tagositás legfontossabb része, a földmérő műszaki munkája is alapos, szakszerű, lelkiismeretes és felelősségteljes *ellenőrzés és felülvizsgálat* alá vétetik, a hitelesitést is ezek az állami hivatalok kiküldött mérnökei végzik és nem mint a multban volt, felelősség nélküli magánmérnökök.

Fontos továbbá, hogy a jogorvoslatoknak az eljárás minden részében hely adatott, sőt a vármegyei tiszti ügyészeknek is megadatott a jog, hogy a közérdek megóvása érdekében esetleg felebbezéssel élhessenek.

Végül a tagositás mikénti keresztülvitele tekintetében is oly elvi szempontok lettek megállapitva az uj eljárásban, amelyek ugy gazdasági, mint szociális szempontból tekintve, egyaránt jelentősek. Igy általános elvként lett kimondva, hogy lehetőleg mindenkinek összes birtoka egy tagban adandó ki, ez az általános elv természetesen aszerint módosul, amint azt az egyes községek határának különleges viszonyai megkivánják, ugy, hogy ez az általános elv utját nem állhatja annak, hogy egyes községekben, ha a község különleges gazdasági érdekei ugy kivánják, pl. a nyomásos gazdálkodás fentarthatása érdekében esetleg több tagban adassanak ki az illetmények.

Általános elvként állapittattak továbbá meg, hogy a tagokat csak szabályos és jól kihasználható darabban — tehát nem pár öl széles, 1000—2000 öles hosszu szalagokban — kell kihasitani; hogy hegyes videken nem szabad a tagokat a lejtőnek lefelé kihasitani, nehogy vizmosások képződjenek; hogy szántó helyett mindenki csak szántót, rét helyett rétet kell, hogy kapjon, tehát szántó helyett senki se kaphat pl. esetleg szántóvá átalakitható legelőt vagy erdőt, hogy továbbá a nagyobb birtokosok, akik esetleg már tanyagazdaságot is folytathatnak a határ *távolabbi* részeiben, a kisbirtokosok a községhez *közelebb* kapják ki tagjaikat, hogy igy birtokaikat jobban kihasználhassák; hogy tagjához mindenki megfelelő, köztulajdont képező uttal birjon stb., szóval gondoskodás történt minden irányban ugy a gazdasági, mint a magánérdekek szigoru megvédésére.

Ezzel röviden vázolva vannak azok a biztositékok, amelyek az uj tagositási eljárásban le vannak fektetve és összevetve ezeket azokkal a hátrányokkal, amelyekkel a tagositatlan határban való gazdálkodás jár, lehetetlen be nem látnunk a tagositás nagy hasznát, fontosságát és lehetetlen helyt adni azoknak a régi időkből származó kifogásoknak, ijesztgetéseknek, amelyekkel sokakat a tagositástól — jól felfogott érdekeik ellenére — visszariasztanak.

Hiszen érthető a ragaszkodás ahhoz a földhöz, amelyet apánk, nagyapánk mivelt, amelyet gyerekkorunk óta szeretettel gondoztunk, amely annyi idő óta szokszor verejtékes munkával termette meg a mindennapi kenyeret; de a mai viszonyok között ezek a szempontok háttérbe kell hogy szoruljanak és helyt kell hogy adjanak a mai fokozott gazdasági követelményeknek, gazdasági fejlődésünk, erősbödésünk utját nem állhatják ily kicsinyes szempontok.

Az uj tagositási eljárás során — mint azt az uj törvény életbelépte óta szerzett tapasztalatok bizonyitják, — sikerült kiküszöbölni azokat a hibákat, hiányokat, amelyek a multban sokszor jogosan a tagositások ellen felhozhatók voltak és sikerült a tagositási eljárást ugy szabályozni, hogy azt mindenki azzal a megnyugvással fogadhatja, amely megnyugvás nélkülözhetetlen előfeltétele egy oly eljárásnak, amely földi javaink egyik legfontosabbikával, magával az anyaföldděl foglalkozik.

(Vége.)

Gazdasági tanfolyam megnyitás Zirczen.

A Veszprémvármegyei Gazdasági Egyesület a földmivelésügyi miniszterium anyagi támogatásával, a tél folyamán 3 hónapig tartó sorozatos gazdasági tanfolyamot rendez Zircz nagyközségben. Ezen a tanfolyamon előre megállapitott terv szerint összefüggő oktatást nyujtanak az előadók a kisbirtokos hallgatóknak mindazon gazdasági kérdésekről, melyeknek elsajátitásával a jövőben okszerűbben tudnak gazdálkodni s igy birtokuk jövedelmét fokozzák.

A gazdasági tanfolyam ünnepélyes megnyitása 1913. dec. 30-án ment végbe. A tanfolyam megnyitásán megjelent *Hunkár* Dénes főispán, dr. *Békefi* Remig zirczi apát, *Koller* Sándor alispán és dr. *Horváth* Jeromos apátsági jószágkormányzó, a zirczi cisztercita rendház számos tagja, Zircz község összes intelligenciája, előljárósága és gazdaközönsége s a tanfolyam előadói: *Kajdacsy* Endre ügyvezető titkár és *Havas* Jakab állategészségügyi felügyelő, végre a tanfolyamra jelentkezett hallgatók.

Dr. *Horváth* Jeromos apátsági jószágkormányzó, zirczi gazdakőri elnök, a legnagyobb elismerés hangján üdvözli *Hunkár* Dénes főispán, elnököt és köszönetet mond az egyesület vezetőjének, hogy a nagyhasznu gazdasági tanfolyamot Zirczen valósitotta meg, mert nézete szerint nagy szükség van arra, hogy a Bakony földmivelő népének gazdálkodása reformáltassék.

Hunkár Dénes főispán köszönetet mond a megnyilvánult bizalomért és kijelenti, hogy azért

Hazánk legelső és legnagyobb **templomberendezési műintézete.**

Szobrászat, oltárépitészet, aranyozás és festészet. Templomok stilszerű uj berendezése. Oltárok, szószékek, keresztkutak, urkoporsók, szobrok, stációképek, gyónószékek és templompadok készitése.

Régi oltárok renoválása, aranyozása és festése.

Templomfestés a legegyszerűbbtől a legművészibb kivitelig. Szegény templomoknak kedvezmény és részletörlesztés. Munkamegtekintés és megbeszélés végett saját költségemen utazom. Készitett munkáim művészi és tartós kivitelet elismerő iratok ezreivel bizonyithatom.

Árjegyzék ingyen és bérmentesen.

LEWISCH ROBERT Szombathely.

Angol Ruhaáruház VESZPRÉM, Rákóczi-tér 1.

Havelok, gallér, lábzsák és utazóbundák, kalap, kesztyű, nyakkendő és fehérneműek nagy választékban

A főtisztelendő Papság részére:

Télikabátok a legjobb kivitelben	65	korona
Városi bundák „ „	130	„
Papi öltözék magas mellénnyel	68	„
Papi magas külön mellény	10	„
Külön egyes fekete nadrág	14	„

Pápa **Szabott árak!** Veszprém

A Dunántul legszolidabb és legtökéletesebb egyházi műiparintézete.

Terv, költségvetés, helyszini szemle díjmentesen.

Ugy technologiai, valamint a külföld legelsőrendű műintézeteiben elsajátitott sokoldalu gyakorlati képzettsége folytán ajánlkozik a főtisztelendő Klerusnak **oltárok, szószékek, stációképek, szobrok, keresztelőkutak, urkoporsók** stb. legművésziesebb előállitására, valamint ilyenek stilszerű s kiváló izlésű **restaurálására**, illetve **festésére és aranyozására.**

Templomfestés a legegyszerűbbtől a legművészibb kivitelig.

Antik utánzása, illetve antikszerű festés, aranyozás, polyrozott márványozás, szines pácolás.

Mintákkal kivánatra készséggel szolgálok.

LORENCZ ANTAL Zalaegerszeg, Eötvös-utca 6. szám.

● A müncheni keresztény művészeti társaság tagja. ●

rendeztet ép Zircz községben sorozatos gazdasági tanfolyamot, mert mint zirczjárási birtokos tudja, hogy legnagyobb szükség van arra, hogy a bakonyi gazdálkodást fejlesszük, tökéletesitsük.

A főispán után *Kajdacsy* Endre ügyvezető titkár szólalt fel, ki a Vármegyei Gazdasági Egyesületek, a falusi gazdakörök, a legfontosabb nemzeti és szociális feladatának tartja, a földmivelő nép gazdasági kiképzését. Ha mindenütt megtanitanák a kisgazdát okszerűen gazdálkodni s ha ennek alapján jövedelmét fokozni tudná, ugy milliókkal emelkedne a nemzeti vagyon, sok elégedetlenség szünne meg.

Kajdacsy titkár ismerteti a tanfolyam tervezetét s szorgalomra és kitartásra kéri annak hallgatóit.

Havas Jakab állategészségügyi felügyelő a tanfolyam másik előadója az állattenyésztés fontosságát vázolja s előadta mily keretben óhajtja az állattenyésztést és állategészségügyet oktatni.

A tanfolyam megnyitási ünnepélyt dr. *Horváth* Jeromos kormányzó záró szava rekesztette be, ki a nagyszámban megjelent vendégeket üdvözölte, a zirczi intelligencia erkölcsi támogatását kérte a gazdakör és a tanfolyam működése érdekében, a tanfolyam hallgatóit pedig felhivta, hogy az előadásokat szorgalmasan látogassák, az ott tanultakat saját javukra érvényesitsék.

A gazdasági tanfolyamon az előadások f. évi január hó 2-án kezdődnek.

Anyakönyvi kivonat.

— 1913. december 15-től december 31-ig. —

Születés.

Gubicza János szabósegéd és Rumi Ilona leánya Mária r. kath. — Hortoványi Gyula csizmadiaiparos és Nagy Alojzia fia József Ferenc r. kath. — Venczel Antal kőmivessegéd és Léber Erzsébet leánya Anna r. kath. — Budai Károly csizmadiaiparos és Pap Erzsébet fia László ref. — Husveth István kötélgyártóiparos és Kecskés Mária leánya Erzsébet r. kath. — Hegyi Benő napszámos és Kiss Julianna leánya halvaszületett. — Sörfőző János szobafestősegéd és Noll Erzsébet fia Ferenc József r. kath. — Kopnyik József kocsis és Szakos Veronika fia József r. kath. — Kukorelly Nándor vármegyei árvaszéki jegyző és Haidekker Julia fia László r. kath. — Enczenbrenner József kőmivessegéd és Mórocz Lidia leánya Emilia Etelka ref. — Áldott Erzsébet házicseléd leánya Mária r. kath. — Happl Margit házicseléd leánya Erzsébet r. kath. — Szabó Mária házicseléd fia Gyula r. k. — Reichardt Ferenc csizmadiasegéd és Pálfy Karolin leánya Julianna r. kath. — Hoffmann István fuvaros és Neumann Terézia fia Károly r. kath. — Simon Lajos cipészsegéd és Kalmár Margit leánya Margit Erzsébet r. kath. — Szlávik Ferenc József kőmivessegéd és Grumán Terézia leánya Róza r. kath. — Bóta Mihály kőmivessegéd és Ömrein Erzsébet fia István r. kath. — Mozgai Gyula esztergályossegéd és Koncz Borbála leánya Erzsébet Mária r. kath. — Csapó István máv. mozdonyfűtő és Kuti Anna leánya Mária r. kath.

Halálozás.

Horvát Margit 21 hónapos r. kath. — Ficzek Sándor 9 hónapos r. kath. — Göbölyös István 7 hónapos r. kath. — Tomor János napszámos 75 éves r. kath. — Horváth Imre 19 hónapos r. kath. — Németh Mátyás 2 éves r. kath. — Szabados János napszámos 21 éves ref. — Simon Margit Erzsébet 1 napos r. kath. — Varga József ácssegéd 64 éves r. kath. — Ács Mihály napszámos 70 éves ref. — Maár Mária Magdolna 3 éves r. kath. — Kovács Mihály 19 hónapos r. kath. — Neff Teréz 2 éves r. kath. — Özv. Simon Józsefné Smeda Mária napszámosnő 81 éves r. kath. — Jáni Ignác nyug. iskolaszolga 76 éves r. kath.

Házasság.

Ihász Imre (özv.) szabósegéd r. kath. és Vises Erzsébet varrónő r. kath.

7209/1913. tkv. szám.

Árverési hirdetmény.

A veszprémi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság, köztudomásra hozza, hogy Fekete Károly kereskedő veszprémi lakosnak 294 kor. tőke, ennek 1874. évi december hó 18-tól járó 6%-os kamatai, 27 kor. és 19 kor. 80 fillér eddigi, ezuttal 27 korona 30 fillérben meghatározott költség követelésének — valamint az ezennel csatolatozottnak kimondott Boros János aradi lakosnak 60 kor. tőke s jár.-ból álló követelésének behajtása végett, Holvardy Lajosnak a veszprémi kir. törvényszék területén fekvő, a veszprémi 920. számu tjkvben + 1. sor. 1200. hrszám alatt felvett (a csatolt becsűbizonyitvány szerint üres telek) ingatlana 220 kor. kikiáltási árban az *1914. évi január 21-ik napján délelőtt 9 órakor* a veszprémi kir. törvényszék árverelő helyiségében tartandó nyilvános árverés utján el fog adatni.

Kikiáltási ár a becsár. Az árverezni kivánók kötelesek a becsárnak 10,%-át készpénzben vagy óvadékképesnek nyilvánitott értékpapirban a kiküldött kezéhez előre letenni.

Az árverésen az árverés alá bocsátott ingatlan a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron el nem adható.

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb igéretet tett, ha többet igérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapitott bánatpénzt az általa igért ár ugyanannyi százalékáig kiegészitenü; ha ezen kötelezettségnek eleget nem tesz, igérete figyelmen kivül marad s a további árverésben részt nem vehet.

Az árverés napjától számitott 15 napig a megállapitott, illetve az előbbi árverés költségeihez mért árverési költségeknek letétele mellett magasabb igéretek elfogadtatnak, mely esetben az 1908. évi XLI. t.-c. 27. §-ának rendelkezése nyernek alkalmazást.

A vevő a vételárt a vétel napjától járó 5%-os kamataival együtt három egyenlő részletben és pedig az első részletet egy hó, a második részletet két hó és a harmadik részletet a bánatpénz és az ezt kiegészitő százalék szerinti bánatpénznek betudásával három hónap alatt az árverés napjától számitva, a veszprémi kir. törvényszékhez cimzendő szabályszerű letéti kérvény felmutatása mellett tartozik lefizetni.

Egyidejüleg felemlittetik, hogy az ezen hirdetménynyel egyidejüleg megállapitott árverési feltételek a hivatalos órák alatt a telekkönyvi hatóságnál, ugy Veszprém város tanácsnál is megtekinthetők.

Kelt Veszprémben, 1913. évi november 5.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Szabó Sándor s. k., kir. tvszéki biró.

Veszprém rendezett tanácsu város polgármesterétől.

13/1914. szám.

Pályázati hirdetmény.

Veszprémvármegye alispánjának meghatalmazása alapján pályázatot hirdetek a 16015/1913. számu pályázati hirdetmény alapján megtartandó választás folytán esetleg megüresedő egy városi számtiszti állásra. A számtiszt a XI-ik fizetési osztályba van sorozva, ezen fizetési osztálynak megfelelő fizetéssel és a IV-ik lakbérosztály szerinti lakbérrel.

Felhivom a pályázni szándékozókat, hogy születési-, erkölcsi bizonyitvánnyal és a törvényben előirt képesitést igazoló okirattal felszerelt pályázati kérvényeiket Veszprémvármegye alispánjához cimezve Veszprém város polgármesteri hivatalánál 1914. évi január hó 12-ének délután 2 órájáig nyujtsák be, mert a kellően fel nem szerelt, vagy később érkező pályázati kérvények figyelembe nem vétetnek.

Veszprém, 1914. évi január hó 2-án.

Dr. Komjáthy László,
polgármester.

— **Eladó ház.** A Miatyánk-utca 7. számu ház minden órában szabad kézből eladó. Bővebbet a tulajdonosnál.

— **Eladó uj ház,** melyen van 5 szoba, 3 konyha és 2 pince. Felvilágositás nyerhető a tulajdonosnál, Temetőhegy, Hajnal-utca 17. sz. alatt.

Értesités. A m. t. hölgyközönséget értesitem, hogy **1914. évi január hó 1-től kezdődőleg két hóra terjedő**

szabászati tanfolyamot

rendezek. Ezen idő alatt a tanulni vágyó hölgyek ugy az angol, mint a francia szabászat művészetét a legmesszebbmenő magyarázatok alapján sajátithatják el. Egyben pedig az angol kabátfaçonok is megtanulhatók. — Mivel 2000 korona áru szövet lesz feldolgozva, s igy a szabóság minden terén teljes kiképzésben részesitetnek. Beiratkozás 1914 január 2-tól. Egyben tudatom a t. rendelő közönséggel, hogy a raktáron levő szövetekből teljes kosztüm 80 koronától, felöltők 60 koronától készitetnek. — Plüssök 60 koronától 12 koronáig 120 cm. szélességben megrendelhetők. Gummiköpeny, gallérok, bársonyruhák minden szabásban, valamint télikabát, bunda, szőrmekabát a legmagasabb igényeknek megfelelően állitatnak ki.

Tisztelettel **Paál Lajos,** angol női szabó, Veszprémben, a Korona-szállodával szemben.

Templomgyertyák minden nagyságban.

4-szer finomitott örökláмpaolaj, melynek tisztaságáért szavatolunk.

A Nagykanizsa és környékén lakó főt. papság

szives figyelmébe ajánlja magát **GYENES ÉS SZABÓ** füszer- és csemegekereskedő cég,

mint Nagykanizsán **egyetlen katholikus** e szakmába vágó üzletét. — Raktáron tartjuk csakis a legjobb minőségű **füszer- és csemege-árukat**, honi és külföldi **borokat, likőröket, pezsgőket, sajtokat, halakat,** naponta érkező **friss felvágottakat, prágai sonkát, bécsujhelyi virslit** stb.

Szives pártfogást kér **GYENES ÉS SZABÓ** (azelőtt Marton és Huber) **Nagykanizsa, Deáktér 15.**

Nagy raktár az összes ásványvizekből.

●

Telefonszám 91.

Telefon-sz. 55. — Sürgönycím BAKOS kereskedő.

BAKOS KÁLMÁN

csemegeáru- és fűszerkereskedő. Ásványvíz nagyraktár. Gerbaud gyártmányai. Finom hentesáruk.

VESZPRÉM, Fő-tér 72. szám.

Mindenkorra

ajánlom dúsan felszerelt, a legkényesebb ízléseket kielégítő üzletem. Szabott árak! Figyelmes kiszolgálás!

Élő hal. Ponty a jutasi halgazdaságból. Hering aspikban, 1 doboz 3 K

Pácolt halak. Olajos Sardinia, Ton, Lazac, Pistrang. Rák, Aujovis és Sardolla-készítmények nagy választékban.

Sajtok. Közvetlen a termelő helyekről. Saját készítményem a közkedvelt garnírozott vajas liptói, kitűnő ízű, ½ kilós fabödön 1·50 K **Vajas liptói** 1 kilogrammos fabödön . . . 2·— K

Főzelékfélék. Mindenfajta, szárítva és sós vízben eltéve.

Gyümölcsök. Idényszerű friss főzelékek. Vérnarancs 100 darab 6 és 8 K. — **Datolya, görögi gyümölcs, papirmandula, füge, dió, mogyoró, alma, szilva.**

Prágai sonka és finom debreczeni hentesáruk főraktára.

Italok. Bel- és külföldi finom Likőrök, Rumok, Cognacok. Pezsgők. A dörgicsei kegyvastanítórend a Orsz. Mintapince borai eláruszítása.

Sütemények. Gerbaud (Kugler) udv. cukrász sütményei és bonbonjai állandó raktára. Koestlin-féle sütemények.

Vadfélék. Vadászati cikkek raktáron tartatnak : : **Saját kávépörkölde.** Kávé s tea közvetlen behozatal.

Postai rendelmény még aznap lesz elintézve.

Kiváló tisztelettel **Bakos Kálmán**

fűszer- és csemegekereskedő.

Telefon 49. (interurbán)

Wellner Gyula

fogműterme

Veszprém, Rákóczi-tér 22. sz.

(Dr. Spitzer-féle ház.)

Ajánlja magát minden a fogászat körébe vágó esetekre.

Szájpadlás nélkülli műfogak!

ROLAND FERENC

orgona- és harmoniumkészítő

VESZPRÉMBEN

Ostromlépcső-utca 5. sz.

Elvállal teljesen uj orgonák építését a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig — pneumatikai rendszer szerint. ORGONÁK átalakitását és hangolását jutányos árban számitom. Iskolák részére HARMONIUMOKAT jó erős kivitelben készitek. ZONGORÁK javitását és hangolását ugy helyben, mint vidéken a lehető legrövidebb idő alatt eszközlök.

ÜZLETÁTHELYEZÉS.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy az eddig *Szent István-utca 7-ik szám* alatt levő

kályhás üzletemet

ez év november 1-én **Eszterházy-utca 11. sz.** (volt Pápai-utca) alá helyeztem át. Raktáron tartok saját készítményű **cserépkályhákat** a legdivatosabb kivitelben, mindenféle színben. Elvállalok továbbá mindenféle *kályha- és takaréktüzhely javitásokat és átrakásokat* a legjutányosabb árban. Gyors és pontos kiszolgálás. — A n. é. közönség becses pártfogását kérve, teljes tisztelettel

LILL JÁNOS kályhamester

Egy-két középiskolai osztályt végzett, jó családból való fiu az Egyházmegyei Könyvnyomdába **tanulónak** megfelelő fizetéssel felvétetik

Alapittatott 1894-ben — Villanyerőre berendezve

Egyházmegyei Könyvnyomda

Készít a legrövidebb idő alatt a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig minden neven nevezendő könyvnyomdai munkákat, úgymint: röpiratok, füzetek, könyvek, folyóiratok, árjegyzékek, körlevelek, hirdetmények, falragaszok, évi jelentések, mérlegek, kimutatások, gyászlapok, rovatolt táblázatok, névjegyek, meghivók, eljegyzési és esketési tudósitások, számlák, cimkék, plébániák és iskolák részére szükséges mindennemü nyomtatványokat jutányos árakon számitva

Raktáron tartja plébániahivatalok és iskolák részére szükséges mindenféle hivatalos nyomtatványokat, melyek tetszés szerint füzve vagy bekötve szállittatnak. Hivatalos levélpapirok és borítékok, okmányborítékok mindenféle alakban és színben. Egy- és négyvonalas vizsgalapok, 10 százalék a Tanitók Háza javára. Fizetésmeghagyás iránt járásbirósághoz intézendő kérvény: a) Körtagsági díjjal tartozó hátrálékosok, b) a Gondviselés hátrálékosai ellen, ivenkint 4 f.

Telefon 61 **Veszprémben** Telefon 61

Veszprém, 1914. Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában. Kiadótulajdonos a Veszprém-Egyházmegyei Könyvnyomda.